

An inclusive school
is a school where:
every child is welcome
every parent is involved
every teacher is valued

Jednaki u

različitosti

inkluzivni projekt Ekonomske
i upravne škole Osijek

JEDNAKI
u
RAZLIČITOSTI

EKONOMSKA I UPRAVNA ŠKOLA OSIJEK
SINCE 1893

“Regional Support for Inclusive Education”

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Ova publikacija izdana je u sklopu školskog inkluzivnog projekta „Jednaki u različitosti“ i financirana je iz sredstava Europske unije i Vijeća Europe.

Iznesena stajališta ne predstavljaju službeno mišljenje Vijeća Europe. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Ekonomske i upravne škole Osijek.

Članovi školskog projektnog tima:

Projektni koordinator: Maja Akšamović Andrić, prof.

Ravnateljica škole: Lidija Žaper, prof.

Andreja Škarica, prof.

Lidija Goljevački, prof.

Petra Avi, prof.

Sanda Duk, dipl. oec.

Lektura: Maja Kurtović, prof.

Grafičko oblikovanje: Sanda Duk, dipl. oec.

Osijek, rujan 2015.

REGIONALNA PODRŠKA

INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU

Inkluzivna škola je škola u kojoj je svako dijete dobrodošlo, svaki roditelj uključen, a svaki nastavnik vrednovan. To je temeljna postavka i očekivani rezultat zajedničkoga projekta Europske unije i Vijeća Europe pod nazivom **Regionalna potpora inkluzivnom obrazovanju**. Projekt ima pet glavnih komponenata kojima se pruža potpora spomenutoj viziji: (1) uzajamno učenje između pilot - inkluzivnih škola; (2) podizanje svijesti kroz organiziranje lokalnih manifestacija za relevantne aktere; (3) omogućavanje strateškoga dijaloga i strateškog učenja; (4) izrada modula i programa za stručno usavršavanje nastavnika i (5) uspostava partnerstava s regionalnim akterima kako bi se uklonile prepreke s kojima se suočavaju ugrožene skupine.

Zajednički projekt doprinosi uvođenju inkluzivne prakse u škole i izgradnji partnerstva među školama. Kako bi se uspostavile inkluzivne škole, nastavnici moraju transformirati vlastiti način rada, odmaknuti se od puke provedbe nastavnoga plana, a približiti se biti nastavnoga procesa, odmaknuti se od izolacije u učionici i približiti se suradnji s drugim kolegama i obiteljima. Stoga umrežavanje i partnerstvo imaju središnju ulogu u spomenutom projektu. Projekt je uspostavio tri mreže za promoviranje svoje vizije – nastavnička mreža (TeacherNet), strateška mreža (PolicyNet) i školska mreža (SchoolNet). Tim mrežama stvaraju se zajednice učenja koje škole i nastavnike izvode iz trenutačne izolacije. U Projekt je uključeno ukupno 49 škola (7 škola iz svake zemlje i to: 3 osnovne škole, 2 gimnazije i 2 strukovne škole).

Cilj Projekta je promoviranje koncepta inkluzivnog obrazovanja kao reformskog načela koje poštuje različitosti među svim učenicima, s posebnim naglaskom na one koji su izloženi većem riziku od marginalizacije i isključenosti.

Glavne komponente Projekta:

1. Pilot - inkluzivne škole – stvaranje regionalne mreže inkluzivnih škola
2. Podizanje svijesti – lokalna razina, institucije, partneri, mediji (bit će snimljen dokumentarni film o Projektu)
3. Potpora kreiranju obrazovnih politika – razmjena iskustava pilot-škola, nastavnika, stručnjaka te studijska putovanja
4. Potpora nastavnicima – izradit će se moduli i programi za stručna usavršavanja
5. Partnerstva – uklanjanje pravnih i obrazovnih prepreka s kojima se susreću „osjetljivije“ skupine

Ekonomska i upravna škola Osijek

Vizija škole

Kvalitetna i uspješna škola koja omogućuje učenicima optimalan razvoj potencijala te stjecanje kompetencija za uspješno cjeloživotno obrazovanje, konkurentnost na tržištu rada, socijalnu odgovornost i etičnost. Škola u kojoj se učenici, nastavnici, stručni suradnici i roditelji osjećaju prihvaćeno, međusobno se uvažavaju i poštuju.

Misija škole

Škola u kojoj stručni i kreativni nastavnici, primjenjujući različite strategije i pristupe u poučavanju, vode učenike u intelektualnom i emocionalnom razvoju čiji je osnovni cilj razvoj stručnih kompetencija u području ekonomije i poslovne administracije, postizanje profesionalnog uspjeha, osobne dobrobiti, dobrobiti zajednice i društva u cjelini. Suradnja s lokalnom zajednicom i gospodarskim subjektima koji doprinose razvoju kompetencija naših učenika.

Iznimno smo ponosni na kulturu projekata u školi. Trenutno provodimo nekoliko europskih te više nacionalnih i lokalnih projekata.

Učenici naše škole bilježe zapažene rezultate na natjecanjima!

Obrazovni programi:

Ekonomist

Radi na poslovima knjigovodstva, ekonomske propagande, računovodstveno-financijskim poslovima, poslovima trgovine, turizma i sl. Može raditi u bankama, osiguranju, turizmu, trgovinama, u različitim državnim institucijama, a može se baviti i privatnim poduzetništvom.

Upravni referent

Radi na pripremi, izdavanju i evidentiranju izdanih i primljenih spisa i dokumenata. Može raditi na raznim poslovima u tijelima državne uprave, lokalne samouprave, pravosuđu i sl.

Poslovni tajnik

Samostalno planira, organizira i vodi radne procese u tajništvu i pisarnicama.

Kontakt informacije:

Ekonomska i upravna škola Osijek
Trg svetog Trojstva 4, Osijek

tel:
031/212-670

e-mail:
ured@ss-ekonomska-upravna-os.skole.hr
ravnateljica: Lidija Žaper, prof.

web:
www.eiusos.com

facebook:
facebook.com/eiusosijek

Školski inkluzivni projekt "Jednaki u različitosti"

Projektom "Jednaki u različitosti" želi se osposobiti nastavnike za inkluzivan rad, to jest primjenu različitih metoda oblika rada koji su prilagođeni potrebama svakog učenika. Projektom se želi ostvariti kvalitetnija suradnja s lokalnom zajednicom (osječko-baranjska županija, udruge, osobe s posebnim potrebama, poslodavci, HZZ) i pokazati da svi učenici mogu biti aktivni članovi društva i doprinijeti njegovu razvoju. U projekt bi bili uključeni i roditelji učenika s posebnim potrebama, kako bi ukazali na poteškoće s kojima se njihova djeca susreću u odgojno-obrazovnom sustavu.

Aktivnosti projekta

1. Edukacija nastavnika za inkluzivnu školu

Učilište IDEM
Posjeta Ekonomskoj školi Mijo Mirković Rijeka
Edukacija za izradu prilagođenih nastavnih sadržaja
ICT edukacija za izradu elektronskih materijala

2. Projektni dan

Pedagoške radionice za učenike
Okrugli stol za roditelje i predstavnike lokalne zajednice

3. Izrada školskog inkluzivnog dokumenta

Utvrđivanje početnog stanja i analiza
Provođenje anketa među učenicima, nastavnicima i roditeljima
Aktivno uključivanje nastavničkog, roditeljskog i učeničkog Vijeća
Suradnja s lokalnim i nacionalnim udrugama te predstavnicima vlasti

4. Vidljivost projekta

Uvodna konferencija i Okrugli stol
Internet stranica
Brošura
Promotivni materijali
Suradnja s medijima

Edukacija nastavnika za inkluzivnu školu

UČILIŠTE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH - IDEM

Edukacija nastavnika započela je u siječnju 2015. godine i održavala se jedanput mjesečno. Predavači su bili eminentni stručnjaci s područja inkluzivne edukacije - prof. dr. Ljiljana Igrić, dr.sc. Đurđica Ivančić i doc.dr. sc. Ana Wagner Jakab.

Nastavnici su zadovoljni obrađenim sadržajima koji su im omogućili usvajanje novih znanja jer su dobili konkretne, jasne i precizne didaktičko-metodičke upute za rad s djecom s poteškoćama i time omogućili implementiranje teorijskih načela u nastavi i pridonijeli kvalitetnijem izvođenju nastave. Cjelokupnom edukacijom nastavnici su još više razvili svoju senzibilnost i toleranciju u radu prema svim učenicima.

Teme koje su obrađene kroz pet cjelodnevnih edukacije:

- individualne razlike/teškoće/invaliditet
- potrebe, motivacija, ponašanje
- didaktičko metodički postupci - IOOP-i
- didaktičko metodički postupci – ADHD
- vrednovanje i ocjenjivanje učenika

Predavačice su izrazile svoje zadovoljstvo tijekom boravka u našoj Školi i radom s „vrlo motiviranim, stručnim i senzibiliziranim“ nastavnicima. Dvadeset nastavnika koji su sudjelovali na stručnoj edukaciji dobili su potvrde o stručnoj osposobljenosti za inkluzivni rad.

Posjeta Ekonomskoj školi Mijo Mirković Rijeka

Prvi dio posjeta obuhvatio je stručna predavanja koja su održali naši domaćini:

1. Srednjoškolsko obrazovanje učenika s teškoćama - Laura Grubišić, prof. reh.
2. Uloga edukacijskog rehabilitatora - Zorica Janković, prof. reh., geštalt psihoterapeut
3. Nastava u struci - Milan Ignjatović, dipl. oec.
4. Izvannastavne aktivnosti kao poticaj intrinzične motivacije u inkluzivnom obrazovanju - Sandra Bujačić, dipl.oec.
5. Strani jezici u nastavi učenika s teškoćama - Višnja Prostran, prof. i Vesna Šafar, prof.
6. Asistivna tehnologija - Ivana Mijatović, prof.

Sa svojim djelokrugom posla i načinom rada upoznali su nas medicinska sestra Paula Šporn i viši fizioterapeut Nikola Perić. Saznali smo da je gospodin Perić bio prva osoba koja je zaposlena u njihovoj školi kada su započeli s integriranom nastavom.

Drugi dio posjeta sastojao se od hospitacije na nastavnim satima općeobrazovnih predmeta kod nastavnika Koraljke Brdar Mijić, prof., Mirjane Humski Mihalović, prof., Margarite Martinović, prof. i Vesne Šafar, prof. te kod nastavnika stručnih predmeta kod nastavnika Milana Ignjatovića, dipl. oec. i Marije Vidušin, dipl.oec.

U subotu 14. ožujka 2015. održan je Okrugli stol o inkluziji na kojem su osim nastavnika škole domaćina i nastavnika naše Škole, sudjelovala predstavnica Primorsko-goranske županije gospođa Rahela Sindičić - viša stručna suradnica za pravne poslove školstva Upravnog odjela za odgoj i obrazovanje i gospodin Miljenko Mišljenović - predsjednik Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka. Okrugli stol bio je izuzetno konstruktivan jer su se osvijestili problemi s kojima se u svojem radu susreću nastavnici, stručni suradnici, ravnatelji škola, ali i roditelji i predstavnici udruga.

Edukacija nastavnika i učenika:
e-materijali i tablet računala

U sklopu školskog inkluzivnog projekta predviđena je nabavka 9 tablet računala koja će olakšati nastavni proces učenicima s poteškoćama. Iz tog razloga, 1. travnja 2015. godine, osvježili smo i nadogradili znanja nastavnika o sluzenju mobilnim tehnologijama kako bi što lakše takav način rada integrirali u nastavu.

Edukacija je obuhvatila sljedeće teme:

- funkcije i korištenje tableta (audio, video)
- Microsoft Office 365, s naglaskom na PowerPoint
- Microsoft OneNote
- Mindomo, program za izradu umnih mapa
- suradničko učenje

Sa školskom godinom 2015./2016. svako dijete s poteškoćom kojem je to potrebno dobit će tablet računalo na korištenje sve dok je učenik naše škole. Takvoj djeci želimo što više olakšati svakodnevni boravak i učenje u školi i kod kuće. Provedena je edukacija učenika za korištenje tablet računala.

Edukacija je obuhvatila sljedeće teme:

- osnovno korištenje tableta
- audio i video zapisi kao pomoć u nastavi
- Microsoft OneNote kao školska bilježnica
- Mindomo, program za izradu umnih mapa
- Microsoft Office

Školski inkluzivni dokument

Tijekom projekta nastavnici, roditelji, učenici i predstavnici lokalne zajednice zajedničkim snagama rade na školskom inkluzivnom dokumentu.

Dokument će pomoći u identifikaciji i smanjenju zapreka učenju, kao i sudjelovanja svih učenika u školskim aktivnostima. Ojačat ćemo podršku i mehanizme pomoći kako bi prepoznali i zadovoljili svaku potrebu naših učenika.

Školski projektni dan 28. travnja 2015.

AKTIVNOSTI TIJEKOM PROJEKTOG DANA

1. Debata - "U Hrvatskoj se kvalitetno provodi inkluzija" (voditelji: Natalija Stjepanek, Ivana Zečević, Draženka Galošević, Marija Rumbočić-Pezelj)
2. Intersteno - Međunarodno natjecanje učenika u kompjutorskoj daktilografiji (voditelji: Kata Dragičević, Dejan Goljevački)
3. „Jezična različitost i bogatstvo” - interaktivno predavanje (voditelji: Blaženka Budimčić, Ljubica Kretić, Marija Luc)
4. Biti volonter - Udruga Zvono Belišće (voditelji: Mira Anić, Nada Velte)
5. Rizično ponašanje - uzrok nastanka invaliditeta - Udruga UPIT Osijek
6. Plesna radionica „Ujedinjeni u različitosti” - Plesni klub Broadway Osijek
7. „Prihvaćenje različitosti” - pedagoška radionica (voditelj: Snježana Majdandžić-Gladić)
8. „Kazalište potlačenih” - interaktivna predstava (voditelj: Denis Marijon Udruga Zamislj Zagreb, glume: Stefan Zabrdac, 2.c, Filip Čizmadija, 1.a, Helena Gardaš, 1.b, Helena Hržica-Elektrotehnička i prometna škola Osijek)
9. „Uđi u moje cipele” - pedagoška radionica (voditelji: Marina Bošnjak, Marina Šutalo)
10. „Pišćev stolac - dijabetes” - Klub mladih dijabetičara Osijek (voditelj: Matija Ažić)
11. Znakovni jezik - pedagoška radionica (voditelj: Majda Zeman, učenica 4.f)
12. Udruga obitelji djece s autizmom Dar - interaktivno predavanje (voditelj: Snježana Ferko)

Učenica Majda Zeman učila je goste znakovni jezik

U sklopu projektnog dana, održan je i Okrugli stol

Sudionici Okruglog stola:

- Dorotea Telarović - savjetnica za školstvo - Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije
- Davor Brust - voditelj Odsjeka za prosvjetu, tehničku kulturu, djecu i mladež Grada Osijeka
- Mira Anić – predsjednica Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju "Zvono" Belišće
- Snježana Ferko - predsjednica Udruge obitelji osoba s autizmom Dar Osijek
- Lidija Žaper - ravnateljica Ekonomske i upravne škole Osijek
- Slavica Ringl - Hrvatski zavod za zapošljavanje Osijek
- Ivana Biljan - Predstojnica Podružnice Osijek AZOO, Viša savjetnica za stručne suradnike pedagoge
- Ravnateljji srednjih škola Osijeka
- Predstavnik roditelja Škole
- Predstavnik učenika Škole

Vidljivost projekta

10. prosinca 2014., na Međunarodni dan ljudskih prava, predstavljen je projekt „Regionalna podrška inkluzivnom obrazovanju” u Ekonomskoj i upravnoj školi Osijek. Uz učenike i nastavnike projektnog tima i nastavnike školskog tima, na prezentaciji su bili nazočni i ravnatelji škola: Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku, Elektrotehničke i prometne škole Osijek i Tehničke škole i prirodoslovne gimnazije Ruđera Boškovića.

Promotivni materijali

Tijekom projekta izradili smo promotivne *bookmarke*, fascikle te majice za nastavnički tim.

Web stranica škole

Na stranicama škole projekt "Jednaki u različitosti" možete pratiti kronološki prema događanjima

www.eiusos.com

Društvene mreže

Sve aktivnosti s pripadajućim fotogalerijama možete pratiti na Facebook stranici škole.

Web stranica projekta

www.inkluzija.eu portal je kojeg smo pokrenuli gdje stavljamo sve relevantne materijale i novosti za inkluzivno obrazovanje.

**Regionalna podrška
inkluzivnom obrazovanju**

"Inkluzivna škola je škola u kojoj:
svako dijete je dobrodošlo,
svaki je roditelj uključen,
svaki se nastavnik cijeni."

**Inkluzivni projekti
Ekonomске i upravne
škole Osijek**

**Ekonomika i upravljanje
škole Osijek**

pratite nas na:
www.eiusos.com
facebook.com/eiusosijek

Kontakt informacije škole:

Ekonomska i upravna škola Osijek

Trg svetog Trojstva 4, Osijek

Telefon: 031/212-670

Fax: 031/399-353

E-pošta: ured@ss-ekonomska-upravna-os.skole.hr

Web stranica: www.eiusos.com

Facebook stranica: facebook.com/eiusosijek

The image features a vibrant, abstract background composed of overlapping circles and brushstrokes in various colors including purple, orange, yellow, blue, and green. A central purple rectangular box contains the website address. In the upper right corner, there is a small, dark blue starburst graphic.

www.inkluzija.eu